

Schmelczner-Pohánka Éva

Nendtvich Andor díszdoktori kinevezése a pécsi Erzsébet Tudományegyetemen

Nendtvich Andor életrajza¹

Nendtvich Andor (1. kép) 1867. október 2-án született egy Felvidékről származó neves pécsi evangélikus családban. Nagyjaja Nendtvich Tamás gyógyszerész (1782–1858), apja Nendtvich Sándor városi főmérnök (1822–1890). Felesége, Szinkovich Mária volt, házasságukból 10 gyermekük született: Nendtvich Etelka (csecsemő korában elhunyt), ifj. Nendtvich Andor, vitéz Vizkelety Árpádné Nendtvich Mária, Dr. Schaurek Rafaelné Nendtvich Ilona, Geldner Aladárné Nendtvich Erzsébet, Dr. Antal Aladárné Nendtvich Margit, vitéz Gadányi Kálmánné Nendtvich Rózsa, Nendtvich Tamás, Nendtvich Magdaléna, Dr. Külley Jánosné Nendtvich Márta.

A város közéletében betöltött tisztségei közül a legfontosabbak: királyi tanácsos, a Magyar Városok Országos Kongresszusának alelnöke, a Stefánia Országos Anyavédő és Csecsemővédő Egyesület pécsi fiókjának elnöke, a pécsi evangélikus egyházgyülekezet felügyelője, Pécs szabad királyi város polgármestere.

Elemi iskoláit Budapesten (1874) és Győrben (1875–1878) végezte, középfokú tanulmányait a pécsi ciszterci főgimnáziumban folytatta (1878–1886), majd felvételt nyert a Pécsi Püspöki Joglyceumba (1886–1890). 1890–1891-ben a törvénytörvényes díjtalan gyakornoka. 1891. február 3-tól lépett a város szolgálatába, meghívás alapján a második aljegyzői tisztséget kapta meg. 1894-ben ugyanott árvaszéki ülnök, 1896-ban városi tanácsnok, 1898-ban árvaszéki elnök, majd polgármester-helyettes lett. 1905. október 2-án megbízták a polgármesteri teendők ellátásával, amikor Majorossy Imre polgármester (1896–1906) ellen politikai okokból eljárás indult. A közgyűlés hivatalosan 1906. június 18-án választotta polgármesterré. Rátermettségét elméleti és tudományos felkészültsége is megalapozta, a feléje irányuló bizalom jele volt megválasztása. Feltételek nélkül szeretete városát, és annak gazdasági és kulturális megjobbításáért bármit megtett.

1. kép
Nendtvich Andor Pécs szab.
kir. város polgármestere

¹ Az életrajzi adatok részletes ismertetését köszönöm Dr. Kövecz Ferenc nyugdíjas jogásznak és helytörténeti kutatónak, aki a legidősebb Nendtvich unoka, Vizkelety Friderika férje. A díszoklevelekkel kapcsolatos, a *Dunántúl* katolikus napilapban megjelent cikkekre Dezső Krisztina kolléganőm hívta fel a figyelmemet, segítségét ezúton is köszönöm.

Nendtvich Andor három alapelvet tűzött ki maga elé: az új erőforrások megnyitása a város háztartásában és a meglévő jövedelmek fokozottabb kihasználása, a polgárság teherbíró képességét fokozó intézmények és beruházások keresztülvitele, a gazdasági élet fellendítése, végül a józan, céltudatos takarékoság. A nevéhez fűződik a villanytelep (1912) és a légszesztelep (1920) megváltása, városi villamos létesítése (1913), a lámpási kőszénbánya üzembe helyezése (1910), a Dunagőzhajózási Társasággal szembeni kedvezményes szénjog érvényesítése, továbbá a Pécs–Bátaszéki és a Pécs–Dolnji–Miholjaci helyi érdekű vasút megépítése (1908–1912), az állami dohánygyár, a MÁV üzemzetőség és az Állami Vegyvizsgáló Állomás felállítása, végül a Pécsi Országos Kiállítás megvalósítása.

Az új erőforrások létesítése mellett fontos volt számára az élénkebb forgalom és a gyorsabb vérkeringés biztosítása a városban. Emellett céltudatos takarékosági programja is érvényesülni látszott.

A kultúra és az oktatás területén is elévülhetetlen érdemeket szerzett: városi kezelésbe vette a polgári fiúiskolát, két kereskedelmi iskola, valamint az állami fémipari szakiskola létesítésénél „bábáskodott” (1908–1911), újjászervezte a városi zeneiskolát. 1907-re új elhelyezést biztosított az állami főreáliskolának (1907). Akciót indított egy állami főgimnázium ügyében (1908), amely végül egyházi támogatással és a közgyűlésben a polgármester hathatós közbenjárásával a Pius Gimnázium felállításához vezetett (1912).

Rendszerbe foglalt munkájának elve: „(...) *fokozni a polgárság adózóképeségét, éberén őrködni annak minden fillére felett, hogy a kulturális igények kielégíthetők legyenek, mert kultúra nélkül csak a nemzeti lét pusztulása következhet be.*” A városért folytatott állandó gondoskodás az építési akcióiban is jelentkezett. Ennek reprezentánsai a tűzoltólaktanya (1907), az utcanyitási és burkolási akciók megvalósulásai, az erdei műúthálózat kiépítése, valamint a vízműbővítés és végül ennek megvalósulásához egy nagyobb épület építésére alkalmas telek megvásárlása.

A város önálló érdekének biztosítását fő hivatásának tekintette, ennek érdekében figyelme 1907-ben a legnagyobb kultúrintézmény, az egyetem felé fordult. 1907. január 23-án a közgyűlés Pécs város nevében feliratot intézett a képviselőházhoz, valamint felterjesztést küldött a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez. A Dunántúl törvényhatóságainak és vezető társadalmi személyiségeinek részvételével nagybizottságot alapított az egyetem propagálására. (1910. október 17., 18. és 1911. április 24., 26.) 1912-ben Pécs nem került be az egyetemalapító városok sorába, csak Pozsony és Debrecen kapott lehetőséget. Végül az első világháború miatt kialakult politikai helyzet következtében a Pozsonyból menekülni kényszerülő Erzsébet Tudományegyetem Pécsre való áthelyezésének ügyében minden követ megmozgatott. A döntéskor (1921-ben) Pécs városa még szerb megszállás alatt volt, Nendtvich Andor pedig Sásdról tartotta a kormány és a pécsi ellenállási mozgalom vezetőivel a kapcsolatot. A csaknem két évtizedes polgármestersége idején a város olyan anyagi és kulturális előnyt szerzett, amely az universitas elhelyezésénél nagy súllyal esett latba.

Nendtvichet a szerb megszállás alatt, 1919. január 19-én kiutasították Pécs városából a demarkációs vonalon túlra. Miután a szerb követelések Párizsban veszni látszóttak, 1919. április 4-én hazatérhetett Pécsre, és visszavehette hivatalát. Második kiutasítása a

Nemzeti Tanács törvénytelen újralakítása után következett be (1920. szeptember 23.), amikor Hajdú Gyula által idehívott Linder Bélát választották meg polgármesternek. Eközben Sásdon tiszteletbeli vármegyei főjegyzői és ideiglenes alispáni tisztséget látott el. Végleges hazatérése 1921. augusztus 22-én, a Nemzeti Hadsereg bevonulásának napján valósulhatott meg.

Nendtvich Andor 1927-ben töltötte be 60. életévét. A választott tisztviselőknek az akkori törvény szerint 60 éves korukban nyugdíjba kellett vonulniuk. A városi köztisztviselők esetében a törvényhatósági bizottság a város érdekeire való hivatkozással ettől eltérhetett: így visszatarthatta hivatalában a polgármestert, jelen esetben egyhangú szavazással. 1936. november 1-jén már ő maga ajánlotta fel nyugdíjba vonulását, de egyúttal megválasztották a közgyűlés örökös tagjává, és ezután is rendszeresen, tevékenyen részt vett a közgyűléseken. A politikai viszonyok sűrű változásai mellett több mint 30 évig volt a város első embere, akit minden tisztújításkor újraválasztottak. Nendtvich Pécs 1943. március 19-i megszállása után házi őrizetbe került. A szovjet csapatok 1944. novemberi megérkezése után néhány hónapot internálótáborban töltött.

1951. május 6-án, 83 éves korában hunyt el Pécsen. A Dömör-kapui turistaház 1931-ben, avatásának évében nevezték el Nendtvich Andor menedékháznak (ma Hotel Mediterán). 1992-ben az ő nevét viselte a Tüzér és Páfrány utcák közötti utca. A városháza épületében és az Apáca utca 12. alatt, egykori lakóházának falán emléktáblát helyeztek el (2009).

Kitüntetései:

- királyi tanácsos (1908)
- az Erzsébet Tudományegyetem díszdoktora (1927)
- II. osztályú magyar érdemkereszt (1930)
- koronás érdemérem (1936)²

Az oklevél

OKLEVÉLTARTÓ DOBOZ

Az oklevéltartó doboz (65,5 x 46,5 x 8,5 cm) újonnan restaurált, elegáns bordó vászonkötéssel, alján sima, zöldes-kék papírkötéssel; két csattal zárható. A doboztetőn koronás magyar címer. A doboztetőnél szivacsosított, kék bársonyborítású, zsinórozással négyzetekre osztott belső borítás, a jobb oldali, oklevéltartó oldalon előre kialakított hely a dokumentumnak és a függőpecsét fatokjának.

DÍSZOKLEVÉL FÜGGŐ PECSÉTTTEL

Barna borjúbőrrel bekötött, könyvformátumú oklevél (46,5 x 39 x 3 cm) első és hátsó kötéstábláján cirádás sarokveretekkel. Az ezüst veretek közepén zöld kövek láthatók. A kötet egy csattal záródik. Az első kötéstáblán tűzzománc koronás magyar címer. Az első és hátsó előzék vajszínű, anyagában mintás selyemmel bevont lap. Az oklevél (kettéosztott borjúbőr pergamen lap) két hasámban, keretes díszítés közé zárva közli a díszdoktori

² PTE EL ETE VIII. 101. a. 1. d. 1926. júl. 16. I. rk. 1. pont PTE EL ETE VIII. 101. b. 21. d. 578/1927–28.

kinevezés szövegét. A pergamenlap jobb oldali, behajtott lapjának verzőján a díszítés készítőjének kézíratos bejegyzése: „*Fecit Juv. Aladár Richter Budapest*”, azaz „*Készítette ifj. Richter Aladár Budapest*”.

A gerincrészhez rögzítve, besötétedett aranyzsinóron lógó fatokban, befűzött piros viaszpecsét (átmérő: 9 cm). A pecséten angyalos magyar címer, melynek körfelirata: „*M. Kir. Erzsébet Tudományegyetem 1914.*” A rögzítő aranyzsinór végén két, fakadó rügyre emlékeztető díszítés található.

A dokumentumot a Pécsi Egyetem számára Nendtvich Andor polgármester unokái ajánlották fel: Dr. Czoboly Zoltánné sz. Geldner Éva, Gutyikné Nendtvich Erzsébet, Hetényi Károlyné sz. Geldner Erzsébet, Lucia Jobst, Kálmán Endréné sz. Antal Klára, Külley Eszter, Dr. Rosa Mendes, Dr. Kövecz Ferenc – † Kövecz Ferencné Vizkelety Friederika.

A díszdoktori oklevelet a Pécsi Egyetemi Könyvtár Kötészeti Műhelyében Angyal Ildikó és Királyné Rózsa Katalin könyv- és papírrestaurátorok restaurálták.

Az oklevelet (2. kép) a Pécsi Egyetemi Könyvtár Történeti Gyűjtemények Osztályán az Egyetemtörténeti Gyűjteményben helyeztük el. A tervek szerint a dokumentum bekerül az állandó, interaktív egyetemtörténeti kiállításba, a Pozsonyból Pécsre költöző egyetem történetét bemutató harmadik szobába.

2. kép

Nendtvich Andor díszdoktori oklevele

Az oklevél szövege

„Mi, a kegyes és tekintetes Magyar Királyi Erzsébet Tudományegyetem Rektora és Szenátusa üdvözöljük az olvasókat!

Emberi tulajdonság, hogy a kiemelkedő férfiak példája a jó és hasznos cselekedetek felé vonz minden jó természetű és akaratú embert, ezért méltó és helyes, hogy az ily férfiak érdemei polgártársaik elismeréseként valamilyen örömteli kitüntetéssel legyenek ékesítve, hogy a hálas szándék efféle megnyilatkozása révén az ő helyzetük megerősödjék alárendeltjeik előtt, dicséretes tetteik követéséhez pedig polgártársaik mind jobban és jobban vonzódhassanak. Ennél fogva mi, miután tekintetbe vettük és mérlegeltük a méltóságos

NENDTVICH ANDOR

úr, Pécs szabad királyi város polgármesterének mindazon számos és sokféle, vállalt és ellátott szolgálatát, melyeket városa műveltségének felemelése végett hosszú éveken át fáradságtalanul végzett, amivel Pécs szabad királyi város valamennyi polgárának háláját kiérdemelte, különösen pedig emlékezetünkbe idézve ama fáradságot, amelyet avégett vállalt el, hogy Alma Materünk, pozsonyi székhelyéről elűzetvén, Pécs szabad királyi városban leljen új, és Isten segedelmével állandó otthonra, melyet ezekben a szerencsétlen időkben igen sok nehézség és költség árán tudott véghez vinni, s eme munkája nagyban hozzájárult nemcsak Egyetemünk jelenlegi helyzetéhez, de hihetőleg jövőbeni fejlődéséhez is, valamint egy ilyen jelentős férfiú s ezzel összefüggésben ama város kivételes érdemeit, amelynek már a 14. században a kegyes emlékezetű Nagy Lajos, Magyarország akkori dicsőséges királya által alapított egyeteme volt, új Alma Materünk iránt eddig kifejezett és minden bizonnyal a jövőben is kifejezésre jutó nagylelkűségét, szívéllyességét és jóindulatát hálás lélekkel valamiképpen viszonzni akarván, egyhangúlag úgy döntöttünk, hogy a méltóságos Nendtvich Andor urat az

ÁLLAMTUDOMÁNYOK TISZTELETBELI DOKTORÁVÁ

mozdítjuk elő, és őt az ország törvényei szerint, Magyarország Főméltóságú Kormányzójának engedélyével felavatjuk és előléptetjük, megadván neki a jogot, hogy alkalmazza, használja és élvezze mindazon kiváltságokat és előjogokat, amelyeket az államtudományok mindazon tiszteletbeli doktoraik, akiknek felavatása jogunkban áll, alkalmaznak, használnak és élveznek.

Mindezek emlékezete és örökérvényűsége végett Számára a jelen, Egyetemünk nagyobb pescétjének erejével és a szokásos aláírásokkal megerősített oklevelet bocsájítjuk ki.

Kelt Pécs szabad királyi városban, az Úr 1927. évében, december hó 11. napján.

Aláírók:

Dr. Vasváry Ferenc rektor

Dr. Gyomlay Gyula rektorhelyettes, Dr. Pröhle Károly Evangélikus Hittudományi Kar dékán, Dr. Stráner Vilmos Evangélikus Hittudományi Kar dékánhelyettes, Dr. Vinkler János Jog- és Államtudományi Kar dékán, Dr. Mihálffy Ernő Jog- és Államtudományi Kar dékánhelyettes, Dr. Reuter Camillo Orvostudományi Kar dékán, Dr. Pekár Mihály Orvostudományi Kar dékánhelyettes, Dr. (Halasy-)Nagy József Bölcsész- és Nyelv- és Történettudományi Kar dékán, Dr. Hodinka Antal Bölcsész- és Nyelv- és Történettudományi Kar dékánhelyettes”

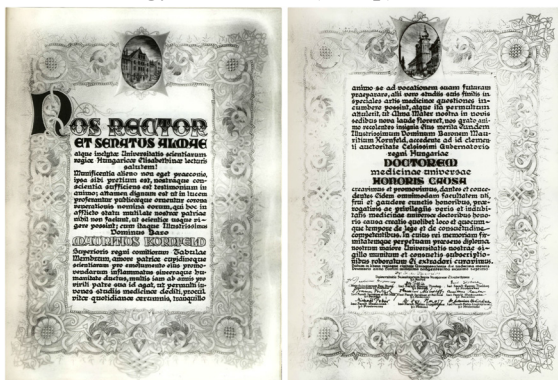
A latin szöveget Prof. Dr. Hodinka Antal egyetemi tanár (Erzsébet Tudományegyetem Bölcsészeti-, Nyelv- és Történettudományi Kar) írta.³ Az oklevél szövegét 1927-ben Gyomlay Gyula és Vasváry Ferenc is átnézte, továbbá elküldték Kerényi Károly klasszika-filológusnak is. Az oklevél pergamenjének díszítésére ifj. Richter Aladár budapesti iparművész grafikusot kérték fel, aki a szövegtükrök körül futó díszítés tetején, kis keretben megfestette az egyetem központi épületét és a polgármesteri hivatal épületét.

3. kép

Keresztes-Fischer Ferenc díszdoktori oklevele

Ugyanúgy Richter készítette el a másik két kitüntetett, hasonló kivitelezésű oklevelének díszítését is, amelyekről mára csak egy-egy fekete-fehér fényképfelvétel maradt fenn a Pécsi Egyetemi Könyvtár Pécsi Egyetemtörténeti Gyűjteményében, valamint a PTE ÁOK Orvostörténeti Múzeumában. Keresztes-Fischer Ferenc oklevelének első pergamenlapján az akkor kórházi kápolnaként működő Jakováli Hasszán pasa dzsámija és a Városi Kórház belső udvara, a másodikon a Városi Kórház Garay utca 3. szám alatti épülete látható. (3. kép) Kornfeld Móric oklevelének első lapját a Szülészeti Klinika Kismakár utcai épülete díszíti, a másodikat pedig az Egyetemi (Lyceum) Templom. A kis miniatűr festményeken kívül az okleveleket keretes díszítésük is egyedivé teszi.⁴ (4. kép)

4. kép

Báró Kornfeld Móric díszdoktori oklevele

³ A szöveget Szeberényi Gábor könyvtáros (Pécsi Tudományegyetem Egyetemi Könyvtár Történeti Gyűjtemények Osztálya) fordította magyarra. A fordítást Dr. Jankovits László egyetemi docens (Pécsi Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kar Klasszikus Irodalomtörténeti és Összehasonlító Irodalomtudományi Tanszék) lektorálta. Segtségüket köszönöm.

⁴ PTE EL JÁK VIII. 104. b 16. d. 97/1927–28.

A díszdoktoravatás előzményei

Az Egyetemi Tanács 1926. március 24-i IV. rendes ülésén határozatot hozott, hogy mindazokat, akik az egyetem elhelyezése körüli tevékenységükkel elismerést érdemelnek ki, jutalmazást kapjanak. Nendtvich Andor polgármestert két kar is díszdoktorai közé kívánta fogadni. Elsőként az Orvostudományi Kar szóbeli óhaja szerint szerette volna az orvostudományok doktora címmel kitüntetni. Másodjára az Erzsébet Tudományegyetem Jog- és Államtudományi Karának I. rendkívüli tanácsülésén, 1926. július 16-án Vasváry Ferenc javasolta Nendtvich Andor számára a *honoris causa* államtudományi doktori címnek a Vallás- és Közoktatásügyi Minisztériumhoz való felterjesztését. Támogató hozzászólást intézett Pekár Mihály orvoskari dékánhelyettes és Thienemann Tivadar, a Bölcsészeti-, Nyelv- és Történettudományi Kar dékánja is. Az „*egyetemünk elhelyezése körül tanúsított [sic!] különös gondoskodásért és jóindulatú támogatásért (...)*” *honoris causa* címre javasolták még Keresztes-Fischer Ferencet, Pécs szabad királyi város, Baranya és Somogy vármegyék főispánját, valamint Kornfeld Móric bárót, felsőházi tagot, a Ganz és Társa, Danubius R.T. helyettes vezérigazgatóját is.⁵ A Jog- és Államtudományi Kar tanácsának tagjai az 1927. március 9-i III. rendkívüli ülésükön az államtudományi doktori cím odaítélése mellett kardoskodtak. Magyarázatok szerint az odaítéléstről szóló tervek már Irk Albert dékán-sága idején (1924–1925) körvonalazódtak. Vinkler János úgy vélekedett, a polgármestert nem fogja kellemesebben érinteni, ha orvos kari díszdoktorrá avatják, amúgy is jogászai képességei legyenek inkább kihangsúlyozandók. Ha váltanának, az az egyetem rovására mehetne, és maga az aktus elveszítené komolyságát. Bozóky Géza osztotta Vinkler nézeteit. Mihálffy Ernő dékán szerint a díszdoktori cím adományozásának két érdemi alapja létezik: egyrészt a tudományos érdem, másrészt az egyetem iránti nagyfokú támogatás, jóakarattal. A dékán az orvoskar iránt tanúsított támogatás miatt javasolta, hogy a polgármestert mégis az orvosok tüntessék ki, így az átengedés mellett voksolt. Kérészy Zoltán azonban az egyetemügy minden vonatkozását közigazgatási tetteknek minősítette, ezért az államtudományi doktori cím odaítélését pártolta. Schaurek Ráfael mellékesen megjegyezte, hogy magánúton tudja, hogy Nendtvich a jogi kitüntetést szívesebben venné. Végül a tanácsstagok a két kar dékánjainak bizalmas megbeszélését javasolták, addig a kérdést levették a napirendről.⁶ Nendtvich Andort *honoris causa* orvostudományi címmel való kitüntetésétől az Orvostudományi Kar tanácsának tagjai 1927. április 29-i VIII. rendes tanácsülésükön elálltak, mivel a Jog- és Államtudományi Kar 1927. március 30-i VI. rendes ülésén nem engedte át a doktori cím adományozását a karnak.⁷ A Vallás- és Közoktatásügyi Minisztériumba 1927. július 24-én terjesztették be a díszdoktori avatás tényét, és a *Budapesti Közlöny* 1927. augusztus 3-i számában hirdették ki.

Nendtvich Andor az egyetem számára jelentős áldozatokat hozott az épületek (a M. Kir. Állami Főreáliskola – Rákóczi út 80., a városi tornacsarnok és a közkórház) biztosításával és használatba adásával. Továbbá az egyetemi internátus számára telket ajánlott fel, és a leányinternátus számára megvásárolta az 1886-ban felépített Vadember Szállót

⁵ PTE EL ETE VIII. 101. a 1. d. 1926. júl. 16. I. rk. 1. pont 3–9.

⁶ PTE EL JÁK VIII. 104. a 2. d. 1927. márc. 9. III. rk. 1. pont

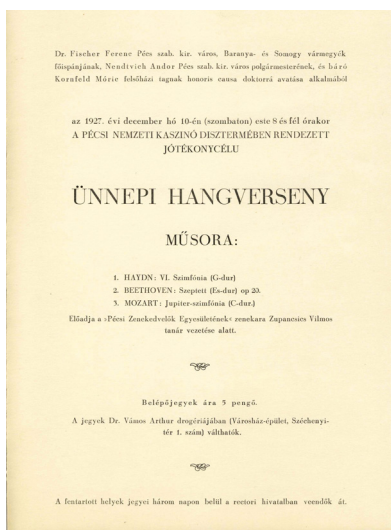
⁷ PTE EL JÁK VIII. 104. a 2. d. 1927. márc. 9. III. rk. 1. pont PTE EL OK VIII. 105. a 1. d. 1927. április 29. VIII. r. 16. pont

(Rákóczi út 52. – ma a Nemzeti Adó- és Vámhivatal központi épülete), amelyet ajándékképpen átadott az egyetemnek. Működése közben sem felejtkezett meg az egyetemről, így 1929-ben a kollégiumok (Nagy Lajos Kollégium és Erzsébet Kollégium) számára tett segélye révén a város a villamosáram és a légszeszfogyasztás díjának 20%-át elengedte.⁸

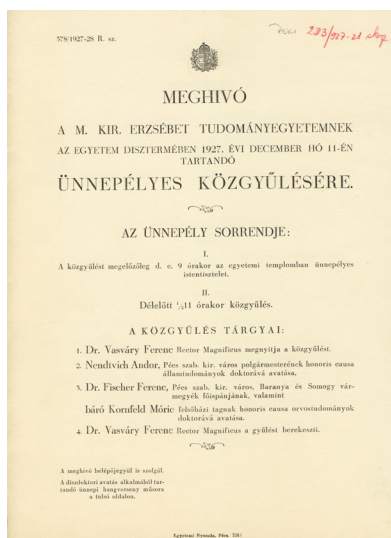
A díszdoktoravató ünnepség

A díszdoktoravató ünnepséget⁹ 1927. december 10-én este fél 8-as kezdettel jótékonyági hangverseny vezette fel a Nádor Szálló dísztermében: a Pécsi Zenekedvelők Egyesületét Zupancsics Vilmos tanár dirigálta. A műsorban Joseph Haydn, Ludwig van Beethoven és Wolfgang Amadeus Mozart művei csendültek fel. A hangversenyen a város polgárai is részt vehettek. (5. kép)

Az avatási ünnepség időpontja 1927. december 11-én, vasárnap volt. 9 órára az egyetemi tanács tagjai átvonultak az Egyetemi (Lyceum) Templomba ünnepi istentiszteletre.¹⁰ Az egyetemi közgyűlés fél 11-kor vette kezdetét, amelynek keretein belül átadták a díszdoktori okleveleket Nendtvich Andor polgármesternek, Keresztes-Fischer Ferenc Pécs szabad királyi város, Baranya és Somogy vármegyék főispánjának és báró Kornfeld Móríc felsőházi tagnak, a Ganz és Társa, Danubius R.T. helyettes vezérigazgatójának. Az előbbi *honoris causa* államtudományi, a két utóbbit pedig *honoris causa* orvostudományi doktorrá avatták.

5. kép
A díszdoktoravatás jótékony célú
ünnepi hangversenyének meghívója

6. kép
A díszdoktoravató ünnepség meghívója

⁸ ALMANACH 1930. 56.

⁹ PTE EL JÁK VIII. 104. a 3. d. 1927. dec. 16. IV. r. 10. pont

¹⁰ PTE EL BNyTK VIII. 107. e 10. d. 100/1927–28.

A közönség soraiban városi hatóságok képviselői és az egyetemi professzorok mellett Somogy vármegye és Kaposvár vezető személyiségei is részt vettek. (Halasy-)Nagy József Bölcsész-, Nyelv- és Történettudományi Kar dékánját helyettese, Hodinka Antal képviselte az egyetemi tanácsban. Nendtvich avatóbeszédét Vinkler János dékán tartotta meg (6. kép):

„Én, dr. Vinkler János, a m. kir. Erzsébet tudományegyetem jog- és államtudományi karának ezidei dékánja, tisztembez kötött hatalmammal fogva Méltóságodat Pécs törvényhatósági joggal felruházott szab. kir. város fejlesztése és közművelődése ügyének előmozdítása terén, valamint az Erzsébet tudományegyetemnek Pécsen való elhelyezése körül szerzett kiváló érdemei elismeréséül tiszteletbeli államtudományi doktorrá avatom, s felruházom mindazon jogokkal és kiváltságokkal, melyek a honoris causa doktorokat megilletik.

Meg vagyok győződve, hogy Méltóságod ennek a városnak gazdasági és kulturális életét mindig magáénak tekinti, s egyetemünknek, melynek díszdoktorai sorába ezennel beiktatjuk, a jövőben is hathatós támogatója lesz, s kiváló tehetségével, széles tudásával, nagy energiájával a magyar kultúra gyarapodását és virágzását, s ezzel embertársai javát és a hazának dicsőségét hathatósan előmozdítja.”¹¹

Az ünnepségről távol maradt Augustza főhercegnő, József főherceg, a debreceni egyetem rektora (Illyefalvi Vitéz Géza) és tanácsa, a Közgazdaságtudományi Kar dékánja, Pogány Frigyes helyettes államtitkár, Virág Ferenc megyéspüspök, Kapi Béla dunántúli evangélikus püspök, Bács-Bodrog vármegye és Baja város főispánja (Bisztrai Balku Gyula), Győr-Moson és Pozsony vármegye és Győr fő- és alispánja, Szeged, Baja (Dr. Borbíró [Vojnics] Ferenc) és Kaposvár (Szopkó István) polgármestere, Romeisz Ferenc prelátus-kanonok.

7. kép
Díszebéd a Nádor Szálló téli kertjében

Mindegyikük egyéb elfoglaltságaira hivatkozva mentette ki magát e jeles eseményről.¹² A Nádor Szálló téli kertjében megrendezett díszebéden 12 órától 103 vendég vett részt. Az ünnepi események közül csak erről maradt fenn egy fénykép.¹³ (7. kép)

Az esemény további érdekessége, hogy ez a díszdoktori oklevelek átadási procedúrájának módszeréhez ad kiegészítő adalékot számunkra: a *Dunántúl* napilap hasábjain megjelent hírekből tudomásunk van arról, hogy a díszdoktori okleveleket nem december 11-én kapták kézhez a felavatottak, mivel azok csak december 21-én érkeztek meg az egyetemre. Az egyetem vezetése alkalmat kívánt adni a város lakosságának, az érdeklődőknek, hogy megtekintsék az okleveleket, így az egyetem központi épületének

¹¹ PTE EL JÁK VIII. 104. b 16. d. 570/1925–26.

¹² PTE EL ETE VIII. 101. b. 21. d. 578/1927–28., PTE EL JÁK VIII. 104. a 3. d. 1927. dec. 21. IV. r. 13. pont

¹³ PTE EL JÁK VIII. 104. b 16. d. 205/1927–28.

tanácsstermben december 22–23-án (csütörtökön és pénteken), 9–12 és 14–16 óra között bemutatták azokat.¹⁴

Nendtvich Andor díszdoktori oklevelét csak 1928. január 7-én vehette kézbe a polgármesteri hivatalban. Az egyetemi karok részéről Schaurek Ráfael (Jog- és Államtudományi Kar), (Halasy-) Nagy József (Bölcsészet-, Nyelv- és Történettudományi Kar) és Zechmeister László (Orvostudományi Kar) volt jelen. Az oklevelet „*diszbe öltözött pedellus szállította*”. Vasváry Ferenc rektor méltató beszédében foglalta össze a polgármester érdemeit, amelyekkel lehetővé tette, hogy Pécs városa befogadja a pozsonyi egyetemet. A polgármester meghatódotan vette át a kitüntetést.¹⁵

KÉPJEGYZÉK

1. kép RAVASZ 1983. II. 81.
2. kép Pécsi Egyetemtörténeti Gyűjtemény – Kalmár Lajos fotója
3. kép PTE ÁOK Orvostörténeti Múzeuma
4. kép RAVASZ 1983. – Függelék 1216–1217.
5. kép Pécsi Egyetemtörténeti Gyűjtemény
6. kép Pécsi Egyetemtörténeti Gyűjtemény
7. kép Pécsi Egyetemtörténeti Gyűjtemény – eKÉPEK

RÖVIDÍTÉSEK

ETE	Erzsébet Tudományegyetem
BNYTK	Bölcsészet-, Nyelv- és Történettudományi Kar
JÁK	Jog- és Államtudományi Kar
OK	Orvostudományi Kar
PTE ÁOK	Pécsi Tudományegyetem Általános Orvostudományi Kar
PTE EL	Pécsi Tudományegyetem Egyetemi Levéltár
PEK TGYO ETGY	Pécsi Egyetemi Könyvtár Történeti Gyűjtemények Osztálya Egyetemtörténeti Gyűjtemény

¹⁴ DUNÁNTÚL 1927a, DUNÁNTÚL 1927b, DUNÁNTÚL 1927c.

¹⁵ DUNÁNTÚL 1928.

FORRÁSOK

- DUNÁNTÚL 1927a Fischer Ferenc dr. főispánt, Nendtvich Andor polgármestert és Kornfeld Móric báró felsőházi tagot december 11-én avatják a pécsi egyetem díszdoktoraivá. A pécsi egyetem tb. doktorainak díszoklevele. *Dunántúl*, 1927. december 3. 2.
- DUNÁNTÚL 1927b Megérkeztek a díszdoktori oklevelek. *Dunántúl*, 1927. december 22. 6.
- DUNÁNTÚL 1927c A pécsi egyetem tb. doktorainak díszoklevele. *Dunántúl*, 1927. december 23. 2.
- DUNÁNTÚL 1928 Ma adta át az egyetem a polgármester díszdoktori oklevelét. A pécsi egyetem tb. doktorainak díszoklevele. *Dunántúl*, 1928. január 8. 6.

IRODALOM

- ALMANACH 1930 *A Pécsi Magyar Királyi Erzsébet Tudományegyetem Almanachja az MCMXXIX–MCMXXX. tanévre.* Pécs, 1930.
- NAGY 2010 NAGY Imre Gábor: Nendtvich Andor In: *Pécs Lexikon.* II. kötet. Főszerk. Romváry Ferenc. Pécs, 2010. 24.
- RAVASZ 1983 RAVASZ János: *A Pécsi Tudományegyetem (1923–1950).* [Gépirat] I–VII. kötet. Függelék. Pécs, 1983.